

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Børnehuset Lygtemagerstien

2023

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Det har relevant betydning, at institutionen har oplevet perioder med manglende leder. Nuværende leder tiltrådte stillingen 1. maj 2022, så evaluering af læreplanen gælder for den efterfølgende periode.

Vi har fra sommer 2022 haft særligt fokus på: modtagelse af børn om morgenen, etablering af sprogunderstøttende læringsrum, udvidelse af ordforråd, pædagogen som læringsmiljø, overgange fra hjem til institution og fra institution til skole, systematik og udvikling af den røde tråd, børn i udsatte positioner, særlige indsatser i arbejdet med tosprogede børn, omsorg.

Vi har evalueret på modtagelsen af børn om morgenen.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

I kraft af ny leder er evalueringskulturen i institutionen under udvikling. Det har været vigtigt at sætte fokus på at skabe trygge relationer mellem personale og ledelse, så vi kan udvikle en tryk evalueringskultur, hvor vi tør undre os og stille spørgsmål til pædagogisk praksis. Det tager tid, at skabe en sådan kultur, hvor vi er trygge i, at arbejde med den grundtanke, at vi tænker hinanden gode og hvor feedback/sparring over pædagogisk praksis betragtes som en kollegial forpligtigelse og er uundværlig for enhver faglig udvikling.

Det er primært på månedlige personalemøde og på de to afholdte personalelærdage, hvor der har været bedst mulighed for at drøfte vores praksis og lave aftaler, som vi alle arbejder ud fra. Derudover har der været afholdt udvidede stuemøder.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Det blev tydeligt, at personalet ikke følte ejerskab over den lokale læreplan og at den ikke fungerede som et arbejdsredskab. Ved gennemlæsning opleves nogle uoverensstemmelser mellem det, der er skrevet af noget personale, som ikke længere er ansat i institutionen og det der reelt foregår i praksis.

Omskrivningen af lærerplanen er i gang og vi har taget hul på arbejdet med emnerne "Overgange" og "Børn i udsatte positioner" samt "Pædagogisk læringsmiljø".

Overgange har været drøftet på tværs af klyngen og er blevet udfoldet på en workshop for det personale, der har varetaget arbejdet med de kommende skolestartere. På den måde er vi kommet i dybden med hvordan vi arbejder med overgange og ikke mindst hvorfor. Derudover har vi også haft fokus på overgangen fra hjem til institution og fra vuggestue til børnehave.

På en personalelørdag i februar 2023 er vi gået i dybden med emnet "Børn i udsatte positioner". Vi har drøftet, hvordan begrebet er defineret og hvilken betydning det har, at vi er en institution placeret i et udsat boligområde. Derudover har vi beskrevet nogle generelle tiltag såvel som individuelle.

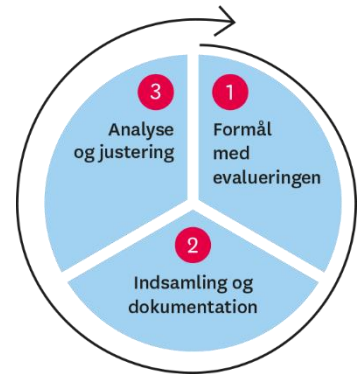
Som en forlængelse af dette arbejde, har vi haft fokus på tidlig opsporing, hvor de faglige fyrtårne har holdt et oplæg om TOPI. TOPI er ikke et nyt arbejdsredskab, men vi oplevede at der var brug for en fælles forståelse for hvilke kriterier vi skal have i mente, når vi udfylder den halvårige TOPI.

Arbejdet med det pædagogisk læringsmiljø har været taget op med jævne mellemrum. Vi har i vores faglige drøftelser haft fokus på både de fysiske rammer såvel som vores egen betydning som rollemodel og fagperson. Vi har igangsat arbejdet med indretning af legezoner med udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe. Dette er en længere proces, hvor udveksling af idéer og refleksioner skaber nye muligheder. Indimellem opstår der ventetid mellem idé og mulighed for udførelse og så er det vores fælles ansvar at sikre at idéerne ikke går tabt og at der skabes rammer for udførelse.

De mange faglige refleksioner munder ud i aftaler og en ændring af pædagogisk praksis. Det videre arbejde med vores lokale skriftlige læreplan vil være at sammenfatte de mange nye tiltag i en skriftlig beskrivelse i vores lokale læreplan. Vores leder, Maja, samler alle trådene og formulerer dem på skrift, hvorefter de vendes med pædagogisk personale og rettes til med eventuelle kommentarer og nye betragtninger. Slutteligt tilføjes det vores skriftlige lokale læreplan, som ligger på vores hjemmeside.

Da omskrivning af lærerplanen sker løbende og med skiftende fokus, vil der være en overgang, hvor den lokale lærerplan vil bestå af nye redigerede områder samtidig med ældre, ikke redigerede områder.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Vi har valgt **morgenstunden og modtagelsen**. Omdrejningspunktet var fællesrummet, som fungerede som et samlet modtagerum, lege- og aktivitetsrum og spisning af morgenmad på samme tid. Det gjaldt for både vuggestue og børnehavebørn. Personalet rettede kritik af rummet og af morgenen rutiner. Det aflange rum indeholdt tre borde i voksenalder, hvor morgenen personale fordelte sig. Ved et af bordene blev der serveret morgenmad. Der var ofte et højt støjniveau og flakkende børn.

Formålet med at evaluere på morgenrutinen, var at finde frem til forslag til ændringer, der kunne have en positiv effekt.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Til denne konkrete situation blev emnet diskuteret ved henholdsvis en personaledag og et personale-møde. Der blev drøftet erfaringer med tidligere morgenrutiner og der blev drøftet overvejelser omkring, hvordan det skal være for forældre og for et barn at komme ind ad døren og starte sin dag her.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Det var tydeligt, at der var en ukendt rollefordeling blandt personalet om morgenen, ligesom det også var uklart, hvilken oplevelse personalet ønskede, at forældre og børn skulle kunne opnå ved aflevering om morgenen. Ændringer gjorde en mærkbar forskel. Allerede fra den første dag i det nye år, hvor rummet og fordelingen af personale kunne opleves, skete der en ændring blandt børnene. De var fordybet i forskellige aktiviteter i overskuelige legezoner. Derudover så vi hvordan børnene blev inkluderet i et fællesskab med aktiviteten som omdrejningspunkt. Børnene (især fra børnehaven) tog også selv initiativ til lege, som inkluderede flere børn og som kunne udvikle sig uden at pædagogen var direkte involveret.

Vi oplevede at rummet, fællesrummet, blev et eftertragtet sted at lege også på andre tidspunkter i løbet af dagen og rummet er tit ramme for gode lege og skabelse af relationer.

Ændringen af rummet krævede desuden en omstilling af både personalet men også af børnene. Rummet har før indbudt til noget vildere lege og ikke signaleret, at der skulle passes på. Der blev f.eks kastet med bolde indenfor og legetøjet blev ligegyldigt efterladt i mere eller mindre hel tilstand. Det nye rum kaldte på en anden kultur, hvor vi tog hensyn til hinanden og hjalp til med at passe på vores nye legetøj, så vi kan lege med det igen. Det betød også nogle aftaler mellem personalet om, hvordan de hjælper børnene med at efterlade rummet og sikre, at rummet også er indbydende til de næste, der kommer og vil bruge det.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Morgenmaden var tidligere (inden corona) blevet serveret på Troldestuen, som er den stue, der støder op til fællesrummet. Personalet gav udtryk for, at denne opdeling fungerede bedre end den nuværende.

Morgenmadsserveringen er rykket tilbage på Troldestuen, hvor et personale fra morgenholdet er den gennemgående til at servere morgenmad. (Personalet aftaler indbyrdes, hvem der står for det de forskellige dage).

Børn, der ikke skal tilbydes morgenmad, og børn, der er blevet færdige med at spise tilbydes at deltage i forskellige aktiviteter i det nyindrettede fællesrum. Fællesrummet fik en make-over i juleferien og stod 2. januar klar med tydelige og overskuelige legezoner. Det personale, der ikke serverer morgenmad, fordeler sig i rummet og enten igangsætter eller støtter op om børneinitierede lege. Personalet inviterer ny-ankomne børn med i aktiviteterne. Legetøjet i rummet er særligt udvalgt til at dække 0-6 årsområdet og kan have flere børn med på samme tid.

Justeringerne er stadig en del af praksis i dag, men der kan være behov for en gentagelse af baggrunden for personalets fordeling samt overvejelser om, hvordan det skal opleves for en forælder og et barn at komme ind i rummet om morgenen og enten aflevere eller blive afleveret.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Evaluering af læreplanen var på dagsordenen på forældrerådsmødet d. 7. marts 2023. Forældrene blev forlagt lederens og personalets ønske om at omskrive hele læreplanen. Der var ingen indvendinger.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Det er vigtigt for al implementering, at de emner vi har fokus på, bliver gennemarbejdet. Emnerne hænger sammen på kryds og tværs og supplerer hinanden. Da vi (leder og personale) og dermed også vores evaluering af læreplanen, kun går mindre end et år tilbage, er de fleste af emnerne kun lige taget op. Det er derfor vigtigt, at genbesøger emnerne flere gange, så vi sikrer meningsfuldhed og implementering.

I den kommende tid vil modtagelse af nye børn og deres familier være et emne vi arbejder særligt med. Derudover prioriteres det sprogunderstøttende læringsmiljø – deriblandt billeddokumentation til og for børn.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Etablering af en evalueringskultur er en proces, som tager tid. Men vi er godt på vej. Vi har løbende drøftelser, refleksioner, evaluering m.m. om stort og småt og det er mærkbart, hvordan flere og flere kommer til orde, når vi samles på tværs af stuer og afdelinger.

Vi har for nyligt haft en drøftelse i fagfyrårnsgruppen om hvorvidt, fagfyrårnene kunne bruges mere af det øvrige personale til f.eks sparring af den pædagogiske praksis og personlige faglige udvikling. Det er et ønske, at de to fagfyrårne, får en tydeligere rolle til udviklingen af en sund evalueringskultur.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi har besluttet at omskrive vores lokale læreplan. I den proces starter vi med læreplansblomstens inderste blade: Det pædagogiske grundlag. Vi er allerede på nuværende tidspunkt i gang med "Pædagogisk læringsmiljø", "Børn i udsatte positioner" og "Sammenhæng til børnehaveklassen".

Emnerne har været debatteret på henholdsvis personaledage og personalemøder. Derudover har vi på tværs af klyngen haft en kompetenceudviklingsdag for alt personale, der arbejder med de børn, der skal videre i skole i år. Her har vi forholdt os til emnet "skoleparat" med fokus på, hvilke kompetencer vi i børnehavetiden bør have størst fokus på at udvikle.

Resultatet af disse personaledage og møder udmøntes bl.a. i nogle aftaler, som skal skrives ind i vores lokale læreplan.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den
pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC